AHMED BİN MUHAMMED ED-DÎNEVERÎ (Ebû Bekr bin Ebü'l-Feth)

Bağdad'da yetişen Hanbelî âlimlerinden. İsmi, Ahmed bin Muhammed bin Ahmed ed-Dîneverî el-Bağdâdî'dir. Künyesi, Ebû Bekr'dir. Babasının künyesi de Ebü'l-Feth idi. Hanbelî fakîhlerinin büyüklerinden ve meşhûrlarındandır. Hadîs ilmini Ebû Muhammed et-Teymî'den, Ca'fer es-Sirâc'dan ve başka âlimlerden aldı. Fıkıh ilmini Ebü'l-Hattâb'dan öğrendi. Fıkıhta daha çok yükseldi. Zamanının fakîhleri arasında en büyüğü oldu. Âlimler ile yaptığı münâzaralarda hep üstün gelirdi. Onun bu üstünlüğünü, Şafiî âlimlerinin büyüğü Es'âd-ı Mîhenî de kabûl ettiğini bildirmektedir. 532 (m. 1138) senesinde vefât etti.

Hanbelî âlimlerinin en büyüklerinden olan Ahmed Dîneverî mezhebini bildiren çok kitap yazdı. Bunlardan "Et-Tahkîk fî

mesâil-üt-ta'lîk" kitabı çok kıymetlidir. Kendisinden birçok büyük âlimler ders okuyup icâzet aldılar. Ebü'l-Feth bin Münî ve Vezîr İbn-i Hübeyre bunlardandır. İbn-i Cevzî diyor ki, "Ben de, hocamız İbn-i Zâgûnî vefât ettikten sonra, dört sene kadar onun dersinde bulundum."

Kendisi şöyle anlatıyor: Hocamız Ebû Hattâb'dan fıkıh öğreniyordum. Derse başladığım ilk sıralarda, ilim halkasının sonunda oturuyordum. Orada diğer insanlar, ilimdeki derecelerine göre oturuyorlardı. Hocamla aramızda iki-üç kişi vardı. Hocamın önünde bulunan birisiyle bir aralık ba'zı mes'eleleri konuştuk, ikinci gün, ben yine âdetim üzere meclisteki halkanın sonuna oturdum. Bu kişi de yanıma gelip oturdu. Hocamız da ona: "Yerini niçin terk ettin" deyince, o da, "Bununla beraber oturmak için terk ettim" diye cevap verdi. Yemîn ederim ki, kısa bir zaman sonra, fıkıh ilminde yükseldim. Bu konudaki ilmim, onunla daha çok kuvvetlendi. Artık ben de, onunla beraber hocamın yanında oturmaya başladım."

İbn-i Cevzî şöyle anlatıyor: "Onun yanında sâlih kimselerden bahsedildiği zaman, kalbi yumuşar, ağlar ve: "Allahü teâlânın yanında, âlimlerin kadrü kıymeti çoktur. Rabbimin, beni de onlardan yapmasını niyaz ederim" derdi.

Ebü'l-Bekâ' bin Taberzed diyor ki, "Onun vefât ettiği gün, Kâdı Ebû Bekr bin Abdülbâkî'nin yanında idim. Hemen bize haber verildi. Bunun üzerine o da: "La ilahe illallah!.. Akranlarımızın ölümü, direklerin yıkılması gibidir" dedi.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-2, sh. 68

2) Şezerât-üz-zeheb cild-4, sh. 98

3) Tabakât-ı Hanâbile (Zeyli) cild-1, sh. 190